

Socialinės inovacijos. ES valstybių narių patirtis

Investicijų departamento
Socialinių investicijų skyrius
2019-12-12

SOCIALINĖS INOVACIJOS - ŠALTINIAI

- EK Socialinių inovacijų gairės (2013). https://ec.europa.eu/eip/ageing/library/guide-social-innovation_en

[https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/documents/20182/84453/Guide to Social Innovation.pdf](https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/documents/20182/84453/Guide_to_Social_Innovation.pdf)

- Ataskaita apie socialines inovacijas (apžvelgia dešimtmečio patirtį) (2014). https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/social_innovation_decade_of_changes.pdf
- 2014-20 m. VP tarpinis vertinimas. Horizontaliųjų principų vertinimo dalis. <https://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai//2014-2020-m-europos-sajungos-fondu-investiciju-veiksmu-programos-tarpinis-vertinimas>
- 2014-2020 m. ESF reglamentas ir 2021-27 m. ESF+ reglamento projektas.
- EK apie socialines inovacijas:

https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/policy/social_en

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1022&langId=en>

EK POŽIŪRIS

- EK skatina VN taikyti socialines inovacijas.
- SI laikoma socialinių investicijų paketo dalimi.
- SI suvokiamos kaip būdas ir galimybė efektyviau panaudoti ribotus ir vis mažėjančius (viešuosius) finansinius resursus sprendžiant įvairias problemas ir iššūkius visuomenėje (ilgai neišsprendžiami, įsisenėję, staiga atsiradę).
- Skatinama įtraukti įvairių lygių institucijas ir organizacijas: viešojo, privataus sektoriaus, bendruomenės, visuomeninės organizacijos, privačius investuotojus ir pan.
- EK remti socialines inovacijas yra sukūrusi ir įvairių finansavimo galimybių:
 - Užimtumo ir socialinių inovacijų programa (tiesiogiai finansuojama iš EK);
 - Horizon 2020 (tiesiogiai finansuojama iš EK);
 - ES struktūrinių fondai.
 - Kita.

SOCIALINĖS INOVACIJOS ESF REGLAMENTUOSE

- Skatinama ESF resursais remti SI, eksperimentavimą.
- Skatinama įtraukti įvairių lygių institucijas ir organizacijas: viešojo, privataus sektoriaus, bendruomenės, visuomenines organizacijas ir pan.
- 2021-27 m.: VN socialinėms inovacijoms ir eksperimentavimui gali paskirti bent vieną prioritetą; galimas ES finansavimo lygis 95%, VN - 5%.

SOCIALINĖS INOVACIJOS – KAS TAI?

Naujų idėjų (produktų, paslaugų, modelių) vystymas ir įgyvendinimas, siekiant atliepti socialinius poreikius ir sukurti naujus socialinius ryšius ar partnerystes.

DAUGIAU APIE SOCIALINES INOVACIJAS

- SI pirminis tikslas yra sukurti socialinį pokytį.
- SI tikslas – pagerinti žmogaus gyvenimo kokybę.
- SI yra inovacija, jei jos tiek rezultatai, tiek pasitelkti būdai yra socialūs/turi socialinį aspektą.
- SI yra inovacijos, jei jos yra naudingos ne tik visuomenei, bet ir stiprina individo (asmens) pajėgumą veikti.
- SI pasitelkia ir pasikliauja piliečiais, visuomeninėmis organizacijomis, vietos bendruomenėmis, verslu ir viešojo sektoriaus tarnautojais, paslaugomis. Į socialines inovacijas žiūrima, kaip į galimybes tiek viešajam sektoriui, tiek privačiai rinkai, su tikslu, kad paslaugos ir produktai geriau atlieptų tiek individų, tiek bendrus visuomenės siekius.
- Įgyvendinus SI ypač svarbu surinkti įrodymus apie jos poveikį (evidence-based).
- Pasitelkiami IT platformos ir įrankiai.

Problema/klaidingas traktavimas:

- SI sunku tiksliai apibrėžti.
- SI – kaip įrankis pasiekti efektyvumo, pokyčio, progreso, o ne siekis savaime.

Socialinė inovacija	Ne socialinė inovacija
Veikimas atviras – dalijamasi turimomis žiniomis.	Veikimas uždaras – pabrėžiamas turimų žinių „savininkiškumas“.
Tarpsektorinis ir integruotas požiūris į problemos sprendimą.	Vieno padalinio ar institucijos, vienu sektoriumi apsiribotas ir praeities patirtimi paremtas problemos sprendimas.
Dalyvaujantys ir įgalinti piliečiai/vartotojai.	Nuleista iš viršaus, paremta ekspertų rekomendacijomis.
Atliepia paklausą.	Teikia pasiūlą.
Individualaus atvejo svarba – sprendimai pritaikyti vietos aplinkybėms, individo poreikiams.	Pateikiami „masiniai“ sprendimai, suteikiamos paslaugos visiems.

SOCIALINĖS INOVACIJA - PROCESAS

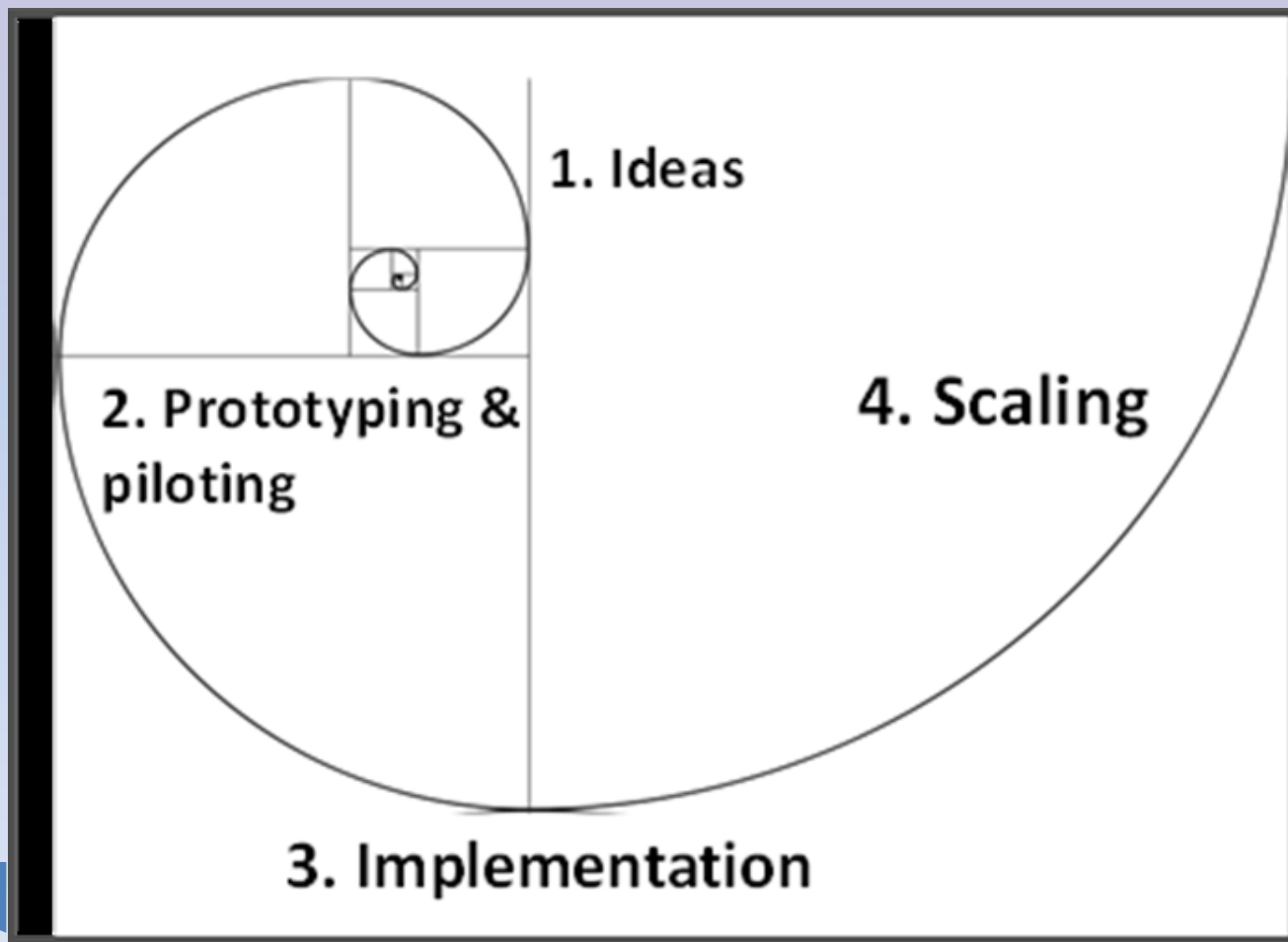

Etapai:

- Socialinio poreikio (naujo, nepatenkinto) identifikavimas;
- Naujo sprendimo, kuris atlieptų identifikuotą socialinį poreikį, vystymas ir išbandymas;
- Naujo sprendimo efektyvumo vertinimas;
- Efektyvios socialinės inovacijos pritaikymas plačiu mastu.

SOCIALINIŲ INOVACIJŲ CIKLAS

SOCIALINIŲ INOVACIJŲ TAIKYMO BŪDAI/ATVEJAI

- **Socialinių poreikių inovacijos.** Jos nukreiptos į socialiniu poreikius, kurių paprastai neatliepia rinka ar egzistuojančios institucijos ir tiesiogiai paliečia pažeidžiamas grupes visuomenėje. Jos pasiūlo ir vysto naujus būdus spręsti jaunimo, migrantų, vyresnių asmenų, socialinę atskirtį patiriančių ir pan. asmenų problemas. ESF paprastai siejamas su tokio tipo intervencijomis.
- **Visuomeninių iššūkių** perspektyva koncentruojasi į inovacijas visai visuomenei, integruojant socialinius, ekonominius, aplinkos aspektus.
- **Sisteminių pokyčių** fokusas yra pasiekiamas per organizacijų vystymo ir ryšių tarp institucijų ir naudos gavėjų (tikslinės grupės) keitimo procesus.

NAUDA

Socialinės inovacijos gali:

- pateikti naujų, efektyvesnių sprendimų, siekiant atliepti augančius socialinius poreikius;
- pateikti vietinių sprendimų sudėtingiems visuomenės iššūkiams, vienijant vietinius veikėjus;
- padėti integruoti įvairias tikslines grupes spręsti kylančias problemas susivienijus, randant naujų būdų dirbti kartu ir įtraukiant įvairius veikėjus;
- padėti sutaupyti resursų, kurie skirti įprastiems problemos sprendimams (tiek viešąsias lėšas, tiek privačius resursus).

Projektų pavyzdžiai

HOMELAB

2016-2019 m. VENGRIJA, ČEKIJA, LENKIJA, SLOVAKIJA

- **Socialinio būsto nuomos įmonių modelio** išbandymas;
- Socialinio būsto + įdarbinimo paslaugų (kitos soc. paslaugos) suteikimas tikslinei grupei;
- Nepelno siekiančios įmonės/organizacijos;
- Veikia kaip tarpininkas tarp privačių būstų nuomotojų, socialinių darbuotojų (socialinės sistemos) ir tikslinės grupės;
- 225 pažeidžiamų grupių asmenys mažiausiai 18 mėn. gaus/gavo šias paslaugas.
- Tikslas – užkirsti kelią skurdui iš kartos į kartą;
- Siekiama surinkti įrodymų, kad šios dvi paslaugos negali būti teikiamos atskirai nusistatytai tikslinei grupei
- <http://homelab.mri.hu/about/>

LANKSTI VAIKŲ PRIEŽIŪRA

2015-2018 M. LATVIJA

- Tikslinė grupė – slenkantį darbo grafiką turintys ir žemas pajamas gaunantys tėvai, kurie turi iki 7 metų amžiaus vaikų;
- Įsitraukę: nac. valdžia, miesto valdžia, privačios švietimo įstaigos, kitos privačios organizacijos;
- Auklės paslaugos namuose, vaiko priežiūros ir švietimo paslaugos institucijoje/organizacijoje/namų darželyje;
- Voučerinė sistema: 20 val./sav. paslaugų (įskaitant 3 naktis/sav.), 4 stadijos:
 - 4 mėn. 100% – projekto lėšos;
 - 2 mėn. 80% – projekto lėšos; 20% – išorinių organizacijų lėšos;
 - 2 mėn. 60% – projekto lėšos; 40% – išorinių organizacijų lėšos;
 - 2 mėn. 60% – projekto lėšos; 40% – išorinių organizacijų lėšos;
- Dalyvavo 3 LV miestai: Ryga, Valmiera, Jelgava.
- Paslaugos suteiktos 150 tėvų.
- Aktyviai skatinti prisidėti (lėšomis ar patalpomis) patys darbdaviai, susitarimai įtraukiami į kolektyvines sutartis.
- <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1416&langId=en&reviewId=260>
- http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/5/easi_project_dkvisit.pdf

INNOVCARE

2015-2018 M., ISPANIJA+RUMUNIJA

- Sveikatos ir socialinės priežiūros paslaugų sujungimas.
- Tikslinė grupė: retomis ligomis sergantys sudėtingą socialinę padėtį turintys asmenys.
- Paslaugos teikiamos vieno langelio principu (pritaikoma vietinei socialinei sistemai);
- Pasitelkiama atvejo vadyba: 1 vadybininkas rūpinosi 30 sergančiųjų.
- Paslaugos 1 asmeniui teiktos 9 mėn.

- <https://innovcare.eu/>
- https://innovcare.eu/wp-content/uploads/2018/11/INNOVCare-Results_October-2018.pdf

The logo for INNOVCare features the word "INNOVCare" in a sans-serif font. The "INNO" part is in dark green, the "V" is in orange, and "Care" is in a lighter orange. The "O" in "INNO" is replaced by a circular graphic with three orange dots connected by thin lines, suggesting a network or a cycle.

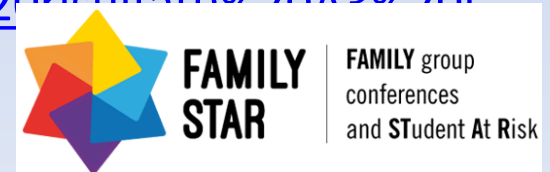
INNOVCare

ŠEIMOS GRUPĖS SUSIRINKIMAS

2015-2018 M., ITALIJA

- Išbandomas šeimos grupės susirinkimo modelis (angl. family group conference) mokykloje;
- Įtraukti 6-8 kl. mokiniai, kurie turi ryšių vidutinių sunkumų (su kitais mokiniais, mokytojais) yra atskirties rizikoje, turi mokymosi sunkumų, linkę iškristi iš švietimo sistemos;
- Labiau įtraukti šeimą į mokymosi procesą – prevencija socialiniai atskirčiai ir iškritinimui iš švietimo sistemos;
- Struktūruotas susirinkimas - šeimos nariai+mokytojai+socialiniai darbuotojai+kt. mokiniui svarbūs asmenys;
- Sudaromas individualus mokinio apsaugos ir rūpinimosi planas; šeimos grupės nariai pasiskirsto savo vaidmenimis;
- Dalyvavo 55 mokyklos, 266 mokiniai;
- 41 proc. mokyklų ir 46 proc. šeimų nenorėjo dalyvauti intervencijos bandyme;
- [http://www.familystar.it/pdf/\(attivita%20e%20difficili%20e%20a%20rischio%20di%20abbandonare%20lo%20scuola\).pdf](http://www.familystar.it/pdf/(attivita%20e%20difficili%20e%20a%20rischio%20di%20abbandonare%20lo%20scuola).pdf)
[nfografica.pdf](http://www.familystar.it/pdf/(attivita%20e%20difficili%20e%20a%20rischio%20di%20abbandonare%20lo%20scuola).pdf)

PABAIGA